

Guía Docente				
Datos Identificativos				2020/21
Asignatura (*)	Educación permanente	Código	652G03008	
Titulación	Grao en Educación Social			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Primeiro	Formación básica	6
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Híbrida			
Prerrequisitos				
Departamento	Pedagogía e Didáctica			
Coordinación	Rumbo Arcas, María Begoña	Correo electrónico	begona.rumbo@udc.es	
Profesorado	Rumbo Arcas, María Begoña	Correo electrónico	begona.rumbo@udc.es	
Web				
Descrición xeral	A asignatura de E. Permanente está contextualizada no módulo APRENDIZAXE AO LONGO DA VIDA da titulación do Grado de E. Social. E unha asignatura que se contempla como necesaria para a formación básica dos futuros profesionais en educación social por varios motivos: 1. O propio concepto aporta as bases teóricas que sirven de referente para xustificar á educación social, ao entender e explicar que a educación debe traspasar os muros da escola. 2. Estamos ante unha realidade tecnoloxizada e cambiante, o que nos exige estar continuamente aprendendo e innovando. 3. A educación permanente adquire un recoñecemento e alcance maior na actual estrutura económica altamente competitiva, o que nos exige estar inmersos en procesos formativos que nos permitan alcanzar as exigencias profesionais que nos demanda o mercado global. 4. O emerxer dunha nova concepción de cidadanía precisa ducha E. Permanente que nos permita construír unha democracia máis participativa e nos enseñe a "aprender a vivir xuntos".			
Plan de continxencia	1. Modificacións nos contidos 2. Metodoloxías *Metodoloxías docentes que se manteñen As desenvolvidas nas clases interactivas *Metodoloxías docentes que se modifican As desenvolvidas nas clases expositivas que se levan a cabo mediante gravacións asincrónicas de power point subidas a plataforma de moodle/teams. 3. Mecanismos de atención personalizada ao alumnado Presencialmente previa cita, email, teams e moodle. 4. Modificacións na avaliación Comentario de texto individual das clases expositivas:50%. Para a súa valoración deséñase a correspondente rúbrica que será coñecida polo estudiantado con anterioridade ao seu desenvolvemento. Proba obxetiva das clases interactivas presenciais: 50%. No caso de que ditas clases teñan que pasar a modalidade de non presencialidade, esta proba será substituída por un traballo de análise e relación de contidos. *Observacións de avaliación: 5. Modificacións da bibliografía ou webgrafía			

Competencias do título

Código	Competencias do título
A2	Comprender os supostos e fundamentos históricos, pedagóxicos, psicolóxicos e sociolóxicos da acción socioeducativa e os seus ámbitos de actuación, valorando as súas implicacións.
A3	Analizar as políticas de benestar social e a lexislación que sustentan os procesos de acción socioeducativa.
A5	Identificar e analizar os factores contextuais que afectan os procesos de intervención socioeducativa.
A17	Formar axentes de intervención socioeducativa e comunitaria.
A20	Desenvolver unha disposición favorable ao traballo en contornos multiculturais e plurilingüísticos.
B1	Elaborar, analizar, sintetizar, valorar e transmitir criticamente a información.
B3	Xerar a cultura profesional colaborativa, fomentando o traballo en rede e integrándose en grupos interdisciplinares con iniciativa e responsabilidade.
B4	Deseñar e impulsar espazos socioeducativos en contextos de diversidade atendendo á igualdade de xénero, á equidade e respecto aos dereitos humanos, favorecendo o empoderamento das persoas e colectivos ubicados en situacións de desvantaxe social.
B5	Capacidade de mostrar actitudes coherentes coas concepcións éticas e deontolóxicas propias da profesión.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.

Resultados da aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias do título		
	A2	B1	C6
Comprender os supostos e fundamentos da educación permanente e a súa repercusión no contexto socioeconómico actual.	A2 A5 A20	B1	
Analizar as políticas de benestar social e a súas implicacións na educación permanente.	A3 A5		C6
Realizar unha lectura comprensiva dos textos de educación permanente seleccionados na materia.	A17	B1 B4 B5	C1 C4 C6 C7
Xustificar e argumentar as ideas nas lecturas seleccionadas para a materia	A2 A17	B1 B3 B5	C1 C6
Expresarse adecuadamente utilizando a terminoloxía académica propia da materia.		B1	C1
Asumir como profesional e cidadano a importancia da educación permanente no mundo globalizado.	A20	B4 B5	C4 C7

Contidos

Temas	Subtemas
1. Educación Permanente e Sociedade do Coñecemento	1.1. Caracterización da sociedade do coñecemento e a economía do coñecemento. 1.2. Significado e implicacións da educación permanente no sistema educativo actual.
2. Conceptualización da Educación Permanente	2.1. Cara un concepto da educación permanente. Historia, definición e relación da educación permanente con outros conceptos: educación de adultos, educación recorrente, formación profesional? 2.2. Obxetivos, finalidades e principios metodolóxicos da educación permanente. 2.3. O papel da UNESCO na conceptualización da E. Permanente: Os catro pilares.

3. Contradicións e problemas da posta en práctica da filosofía da educación permanente	3.1. Confusión terminolóxica. 3.2. Confusión educativa. 3.3. Contradicións entre os seus principios e os seus obxetivos nun mundo global.
4. O enfoque crítico da Educación Permanente: A Educación Popular e Paulo Freire	4.1. A Educación Permanente Adaptativa vs. Educación Permanente liberadora. 4.2. A investigación participativa como método de intervención na realidade social.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Aprendizaxe colaborativa	A5 A20 B3 B5 C4	8	0	8
Discusión dirixida	A3 A5 B1 B4 C1	20	22	42
Lecturas	A2 A17 C7	12	50	62
Proba mixta	C6	2	30	32
Atención personalizada		6	0	6

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Aprendizaxe colaborativa	Organizaranse as clases en pequenos grupos no que os estudantes, previa lectura dos textos, debaten e intercambian opinións fundamentadas sobre o traballado.
Discusión dirixida	Trátase da posta en común no grupo-aula da análise das fontes seleccionadas, previo traballo individual e en grupos reducidos.
Lecturas	Para traballar esta asignatura nas clases expositivas, seleccionárase unha serie de lecturas que sexan pertinentes e de interese para a aprendizaxe da mesma e axuden ao estudante a clarificar conceptos e comprender os coñecementos básicos. Ademais, é de obrigada a lectura para as clases interactivas, o libro de Freire, P (1975). La pedagogía del oprimido. Madrid: S.XXI.
Proba mixta	Elaboración dun exame sen material sobre os temas traballados nas clases expositivas e interactivas.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Aprendizaxe colaborativa	A atención personalizada está vinculada á orientación que precise cada estudante para alcanzar satisfactoriamente as competencias planificadas na asignatura.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Proba mixta	C6	Realízase unha proba final, na data aprobada pola Xunta de Facultade e exposta na páxina web do centro. Dita proba será un 90% da materia. Nela se comprobará o nivel de coñecementos e competencias adquiridos, tanto nas clases expositivas, como nas clases interactivas. Para superar a asignatura é preciso superar ambas partes. O 10% restante da cualificación final complementárase co traballo e participación dos estudantes na dinámica das clases. Por cada falta de ortografía restarase 0,25p.	100

Observacións avaliación

Para o alumnado que ten recoñecida a condición de estudante a tempo parcial, segundo a "Norma que regula o réxime de dedicación ao estudo e a permanencia e a progresión dos estudantes de grao e mestrado universitario na Universidade da Coruña" (aprobada en Consello de Goberno de 28 de xuño de 2016), á asistencia mínima será dun 30 % das clases expositivas. As interactivas poderán ser realizadas con carácter no presencial de forma individual, seguindo as directrices marcadas para ditas clases a principio do curso e serán evaluables na proba mixta asignada para a materia. Para a segunda oportunidade, os/as estudantes tendrán que repetir nunha proba mixta a parte ou partes non superadas na primeira oportunidade.

Fontes de información

Bibliografía básica	AA. VV (1996). La educación encierra un tesoro. Madrid. Santillana/UNESCO. AA. VV (1998). Sectores emergentes en el campo de la educación permanente. Baleares: Universitat de les Illes Balears y Diálogos. Cabello Martínez, Mª J (2002). Educación Permanente y Educación Social. Málaga: Aljibe. Carr, N (2011). Qué está haciendo internet con nuestras mentes?. Superficiales. Madrid: Taurus. García Garrido, J.L y Egido Gálvez, (Coords.) (2006). Aprendizaje permanente. Pamplona: EUNSA. Gonzal Mayos y Brey, A (Eds.) (2011). La Sociedad de la ignorancia. Barcelona: Península. Freire, P (1975). Pedagogía del oprimido. Madrid: S.XXI. Gelpi, E (1990). Educación permanente. Problemas laborales y perspectivas educativas. Madrid. Ed. Popular. Gimeno Sacristán, J (2005). La educación que aún es posible. Madrid: Morata. Goody, J (2004). Capitalismo y modernidad: el gran debate. Barcelona: Crítica. Hamilton, C (2006). El fetiche del crecimiento. Pamplona: Laetoli. Hargreaves, A (2003). Enseñar en la sociedad del conocimiento. Barcelona: Octaedro. Jarauta, B e Imbernón, F (Coords.) (2012). Pensando en el futuro de la educación. Barcelona: Graó. Jarvis, P (2007). Globalisation, Lifelong Learning and the Learning Society. N. York. Routledge. Lankshear, C y Knobel, M (2008). Nuevos alfabetismos. Madrid. Morata. Longworth N (2003). El aprendizaje a lo largo de la vida. Barcelona: Paidós. Mayos Ç y Brey, A (Eds.) (2011). La sociedad de la ignorancia. Barcelona: Península. Salvar Martínrey y Serrano Marín, V (2011). La revolución digital y la sociedad de la información. Zamora: Comunicación Social. Sennet, R (2006). La cultura del nuevo capitalismo. Barcelona: Anagrama. Trilla, J (1993). La educación fuera de la escuela. Ambitos no formales y educación social. Barcelona. Ariel.
Bibliografía complementaria	AA. VV (1994). Nuevas perspectivas críticas en educación. Barcelona. Paidós/Ecuador. Beck, U (2001). ¿Qué es la Globalización?. Barcelona: Paidós/B. Aires. Faure (1973). Aprender a ser. Madrid. Alianza. Fernández Enguita, M; Souto, X.M. y Rodríguez Ravéna, R (2005). La sociedad del conocimiento: democracia y cultura. Barcelona: Octaedro. Freire, P (1993). Pedagogía de la esperanza. Madrid: S. XXI. Husen, T (1988). Nuevos análisis de la sociedad de aprendizaje. Barcelona. Paidós. Jarvis, P (2008). The Routledge International Handbook of Lifelong Learning. Routledge. N. York. Imbernón, F (1999) (Coord.). La educación en el siglo XXI. Los retos del futuro inmediato. Barcelona: Biblioteca de Aula. Larena, C (1989). Escuela, ideología y clases sociales en España. Madrid. Akal. Navarro, V (2002). Bienestar insuficiente, democracia incompleta. Barcelona: Anagrama. Peters, M.A; Britton, A y Blee, H (2008). Global Citizenship Education. Philosophy, Theory and Pedagogy. The Netherlands: Sense publishers. Ruiz Ballesteros, E (2005). Intervención social: cultural, discursos y poder. Madrid: Talasa Ediciones.

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Socioloxía da educación/652G03028

Cuestións filosóficas do mundo contemporáneo/652G03036

Materias que continúan o temario

Educación de persoas adultas e maiores/652G03018

Observacións

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías